

ἐαρινοί—4^{ος} Μουνουχιών, μὴν καθ' ὃν ἐτελεῖτο ἡ ἑορτὴ τῆς ἐν Μουνουχίᾳ Ἀρτέμιδος, ἔχων ἡμέρας 30. 5^{ος} Θαργηλιών, μὴν καθ' ὃν ἐωρτάζοντο τὰ Θαργήλια, ἑορτὴ εἰς τιμὴν τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῆς Ἀρτέμιδος· κατὰ τινὰς ὠνομάσθη οὗτος ἐκ τοῦ Θαργήλου, σκεύους ὅπου ἐτίθεντο αἱ ἀπαρχαὶ τῶν νέων κερπῶν· ἔχων ἡμέρας 29. 6^{ος} Σκιροφοριών, μὴν καθ' ὃν ἐωρτάζοντο τὰ Σκιροφορία, ἑορτὴ τις εἰς τιμὴν τῆς Σκιράδος Ἀθηνᾶς, καθ' ἣν ἡ Ἱέρεια τῆς Ἀθηνᾶς ἔφερε καθ' ὅλην τὴν Διτανευτικὴν πομπὴν λευκὴν σκιάδα σκίρον καλουμένην· ἔχων ἡμέρας 30. Μῆνες θερινοί—7^{ος} Ἐκατομβαιών, μὴν καθ' ὃν ἐτελοῦντο τὰ Ἐκατόμβαια, θυσία βοῶν ἢ ἄλλων ὀποίων δῆποτε θυμάτων ἅτινα προσεφέροντο κατὰ τὸν μῆνα τοῦτον εἰς τοὺς θεοὺς, ἔχων ἡμέρας 29. 8^{ος} Μεταγειτνιών, μὴν καθ' ὃν ἐτελοῦντο τὰ Μεταγειτνια ἢ Μετοίγια, ἑορτὴ πρὸς τιμὴν τοῦ Ἀπόλλωνος τελομένη πρὸς ἀνάμνησιν τῆς ἐκ τῶν ἀγρῶν εἰς τὴν πόλιν μετοικισίως τῶν Ἀθηναίων τῆς ἐπὶ Θησέως τελεσθείσης· «ζυνοίκια ἐξ ἐκεῖνου Ἀθηναῖοι ἐτι καὶ νῦν τῷ Θεῷ ἑορτὴν δημοτελεῖ ποιοῦσιν»· ἔχων ἡμέρας 30. 9^{ος} Βοηδρομιών, μὴν καθ' ὃν ἐωρτάζοντο τὰ Βοηδρομία, ἑορτὴ εἰς ἀνάμνησιν τῆς μάχης τοῦ Θησέως κατὰ τῶν Ἀμαζόνων, ἔχων ἡμέρας 29. Μῆνες μετοπωρινοί—10^{ος} Μαιμακτηριών, μὴν καθ' ὃν ἐτελοῦντο τὰ Μαιμακτήρια, ἑορτὴ εἰς τιμὴν τοῦ Διὸς Μαιμάκτου, ἤγουν τοῦ θυελλώδους καὶ παραχώδους, ἔχων ἡμέρας 30. 11^{ος} Πυανεψιών, μὴν καθ' ὃν ἐτελοῦντο εἰς τιμὴν τοῦ Ἀπόλλωνος τὰ Πυανέψια, ἑορτὴ καθ' ἣν ἔβραζαν κυάμους καὶ ἄλλα ὄσπρια καὶ τὰ ἔτρωγον εἰς μνήμην τοῦ Θησέως· (ἀνάλογος πρὸς τὰ σημερινὰ κόλλυβα, ἅτινα προσφέρονται εἰς μνήμην τῶν τεθνεώτων κατὰ τὰ μνημόσυνα)· ἔχων ἡμέρας 29. 12^{ος} Ποσειδεῶν, μὴν πρὸς τιμὴν τοῦ Ποσειδῶνος, τοῦ θεοῦ τῆς θαλάσσης, ἔχων ἡμέρας 30.

Συνεπληροῦτο λοιπὸν τὸ Ἀττικὸν Ἡμερολόγιον ἐκ 35ῆς ἡμερῶν ἀλλὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἦτο ἕλαττον τοῦ ἡλιακοῦ κατὰ ἔνδεκα ἡμέρας. Οἱ Ἀθηναῖοι, ὅπως αἴρωσι τὴν ἐκ τοῦ μέσου διαφορὰν, παρενέβαλλον εἰς πάντα δεύτερον ἑνιαυτὸν ἓνα δέκατον τρίτον μῆνα ἐξ 22 ἡμερῶν, ὃν ἐκάλουν Ποσειδεῶνα δεύτερον. Ἀλλὰ μετ' οὐ πολὺ, ἀκριβέστερον παρατηρήσαντες, εὗρον ὅτι ἡ διαφορὰ τοῦ φυσικοῦ ἡλιακοῦ ἑνιαυτοῦ πρὸς τὸν πολιτικὸν τῶν δὲν ἦτο μόνον ἔνδεκα ἡμερῶν, ἀλλὰ καὶ ἐνδὸς περίπου τεταρτημορίου. Πρὸς διόρθωσιν καὶ τοῦ λάθους τούτου ἐνέβαλλον ἀνά πάντα τέταρτον ἑνιαυτὸν μίαν 23^{ην} ἡμέραν εἰς τὸν δεύτερον Ποσειδεῶνα.

Κατὰ τὸ 432 π.Χ. ὁ Μέτων ἐπήνεγκεν ἐπίσημὸν τινὰ μεταβολὴν εἰς τὸ ἡμερολόγιον τῶν Ἀθηναίων, ἀρχίσας τὸν ἑνιαυτὸν ἀπὸ τοῦ μηνὸς Ἐκατομβαιῶνος περὶ τὸ θερινὸν ἡλιοστάσιον καὶ ὁ Κάλιππος (350 π.Χ.) καὶ ὁ Ἴππαρ-

χος (450 π.Χ.) ἐπήνεγκον διορθώσεις τινὰς.

Οἱ Ἕλληνες ἠγνόουν τὰς ἐβδομάδας. Ἐκαστον μῆνα διήρουν εἰς 3 δεκάδας, ἐκ τῶν ὁποίων τὴν πρώτην ἐκάλουν δεκάδα ἱσταμένου ἢ ἀρχομένου μηνὸς, τὴν δευτέραν δεκάδα μηνὸς μεσοῦντος, τὴν δὲ τρίτην δεκάδα φθίνοντος ἢ ἀπιόντος μηνός. Τὴν πρώτην τοῦ μηνὸς ἡμέραν ἐκάλουν *ρομηνίαν*, τὰς δ' ἐφεξῆς 9 ἡμέρας ἠρίθμουν τακτικῶς, ἤγουν 1^{ην}, 2^{αν}, 3^{ην} κτλ. ἱσταμένου ἢ ἀρχομένου τὰς δ' ἐννέα ἡμέρας τῆς δευτέρας δεκάδος ὠνόμαζον 1^{ην}, 2^{αν}, 3^{ην} κτλ. μεσοῦντος ἢ ἐπιδεκάδι, τὴν δὲ δεκάτην τῆς δευτέρας δεκάδος ἔλεγον εἰκάδα, ἥτοι εἰκοστὴν τοῦ μηνός· τὴν δὲ τρίτην δεκάδα ἠρίθμουν διττῶς, ἢ τὰς 9 ἡμέρας ὠνόμαζον 1^{ην}, 2^{αν}, 3^{ην} κτλ. ἐπὶ εἰκάδι καὶ τὴν δεκάτην τριακάδα, ἢ, ὅπερ συνθέστερον, ἠρίθμουν ὀπισθοβατικῶς, ὥστε τὴν 21^{ην} τοῦ μηνός ἐκάλουν δεκάτην ἢ ἐνάτην, καθ' ὅσον ὁ μῆν ἦτο τριακονθήμερος ἢ περιεῖχεν 29 ἡμέρας, φθίνοντος ἢ ἀπιόντος, καὶ ἐφεξῆς μέχρι τῆς ἐσχάτης τοῦ μηνὸς ἡμέρας, ἥτις ἐκαλεῖτο ἔνη καὶ νέα, ἥτοι παλαιὰ καὶ νέα, ὡς οὕσα τὸ μεθόριον τοῦ παλαιοῦ καὶ μέλλοντος ν' ἀρχίσῃ νέου.

I. A. A.

ΜΥΘΟΣ

ΟΙ ΒΑΤΡΑΧΟΙ

Οἱ βάτραχοι ἀπηύδησαν νὰ ἦναι δημοκράται, καὶ πατρικὴν ἐπόθησαν ἐδραίαν βασιλείαν.
 «Δὲν θέλομεν τὴν φλύκρον, ἐβῶν, ἀναρχίαν.
 »Διὰ κοῦξ καὶ βροκεκεῖς λαὸς δὲν κυβερνᾶται.»

Καὶ εἰς τὸν Δία ταπεινὰ ἀπέτειναν δεήσεις·
 »Ζεῦ πάτερ, εὐεργέτησον τὸ γένος τῶν βατραχῶν.
 »Δὸς βασιλεῖα εἰς ἡμᾶς, καὶ δὸς κορμὸν ἢ βράχον.
 »Εἰς τοὺς ἐχθροὺς τοῦ γένους μας αἱ αὐτοκυβερνήσεις!

»Σαπρὰ τὰ πάντα παρ' ἡμῖν, ἀνάπλεξ ἐρίδων.
 »Ἐυχθημερὸν κραυγάζοντες, σηπόμεθα εἰς ἔλη.
 »Δημαγωγοὶ διὰ κενῶν μᾶς βόσκουσιν ἐλπίδων.
 »Ὅλοι κοῦξοῦσιν ἀρχάς, πλὴν ἀφωρῶσ' εἰς τέλη.»

Κ' ὑπεμεθίσασεν ὁ Ζεὺς, καὶ ἔφριξεν ἡ λίμνη, καὶ εἰς τὰ νερά της κόπινος κατέπεσ' ἑσταμενός.
 Χαρὰ καὶ ἀγαλλίας εἰς τὸ κοῦξον γένος!
 Ἦν καὶ ἀέρας πλήττουσι ζητωκραυγαὶ καὶ ὕμνοι.

Καὶ ἐκ τελαμάτων καὶ λιμνῶν καὶ ποταμῶν καὶ λίκνων με προθυμίαν ἔτρωγον καὶ με σπουδὴν μεγίστην τῶν αὐλοδοῦλων αἱ φυλαὶ καὶ τῶν αὐλοκολάκων, καὶ ἐπόλουν ἀφροσύων, καὶ μετεπόλουν πίστιν.

»Γ'! βρατιεὺς! Ὁ εὐτυγῆς λαὸς ἐκονολόγει.
 »Ἄν ἦταν ὄλοι τῶν ἔθνων τοιοῦτ' οἱ κυβερνήται!
 »Δὲν θέλει πολυτέλειαν, δὲν δαπανᾷ, δὲν τρώγει,
 »δὲν ἀδικεῖ, δὲν τυραννεῖ, καὶ οὐδὲ κἄν κινεῖται.»

—»Ναί, δὲν κινεῖται, ἤρχισαν ὁ φθόνος τουροῦζων·
 »τὸ βλέπομεν. Παννύχιος δὲν πρέπει νὰ κοιμᾶται,
 »ἀκόμη καὶ πανήμερος, ὁ τοὺς λαοὺς ὀρίζων.
 »Ναί ἦναι πρέπει ἄρχοντες οἱ τῶν λαῶν προστάται.

»Τὸν βασιλεῖα θέλομεν τῆς πολιτείας στύλον,
 »ἀλλ' ὄχι στύλον ζύλων· νὰ σεῖται, νὰ πράττει,
 »νὰ ἀμείβῃ καὶ νὰ τιμωρῇ, νὰ κυβερνᾷ κατὰ τι,
 »νὰ ἐνοσῶμεν ὅτι ζῆ. Ἄντις εἶν' ὄλος ζύλον.»

Καί, ὡς συνήθως, ἡ μὲν φωνὴ τῶν εἰς μεγάλην ἐκορυφώθη βαθμῶς, καὶ οἱ λιμνοπολιταὶ ἐπὶ τὰς πύλας τοῦ Ἄβρου προσέφυγον καὶ πάλιν, ἄλλον μονάρχην θέλοντες, μονάρχην νὰ κινήσῃ.

«Μὴ τοῦτον τὸν ἀνίσθητον, μὴ τοῦτον τὸν γελοῖον!
«Δὴς μας μονάρχην κραταῖον, ὃ Ζεὺς μεγαλοῦτα!
—Μ' ἐξεκωφάνατε, καλὸς, ὃ Ζεὺς τοῖς εἶπε, κλείων,
διὰ τῶν δύο του χειρῶν τ' ἀμθρόσιά του ὧτα.

«Μονάρχην σὰς ἐχάρισα; ἐκεῖνος δὲν σὰς φθάνει;
«σὰς εἶδω ἄλλον. Ἔχετε ὕγειαν. Καὶ τοῦ χρόνου.»
Καὶ πελαργὸς κλιπτερός; ἐξ οὐρανοῦ ἐβάνη,
καὶ ἐπισήμως ἔλαβε τὴν κατοχὴν τοῦ θρόνου.

Τὴ εὐτυχία! Ἐλαθον, λοιπὸν, ὡς ἐποθεῖτο,
ἔχοντα πόδας καὶ πτερὰ καὶ βράμπος βασιλέα.
«Ὁ ἄλλος ἦτον τύραννος, κακὸς, ἡ νεολαία
ἐκραύγαζε, «καὶ τ' ὄνομα αὐτοῦ ἀπωλεσθήτω.»

Αὐτὸν δὲ εἰς τὰ κύματα ὡς εἶδαν καταδύντα,
«Σὺ, σὺ ἐπλάσθης, ἔκραζον, σὺ μόνος ἵνα ἄρχῃς.
«Εἶσαι τοῦ ἔθνους ὁ σωτὴρ, τῶν μοναρχῶν μονάρχης.»
—«Καλὸν πλὴν μὴ φωνάζετε, ὃ πελαργὸς ἀπήντα.

Νὰ μὴ φωνάζουν ἔλεγε, καὶ ταῦτα πρὸς βατράχους!
Τὸν ἔπεινον τοῦ ἔψαλλον δεκακλασιασθέντα
ἐν ὅσῳ ἔλεγον. Ἄλλὰ κ' ἐκείνος μετὰ τάχους
διὰ τοῦ βράμπος κυνηγῶν τοὺς ἀπειθεῖς ἐκέντα.

Αὐτὸ τοὺς δυστήρησεν. Ἄλλ' ἂν ἐμειψιμοῖρουν,
ὃ βασιλεὺς τῶν ἔβλεπε ὀριμῶς, καὶ ἐπελέεα.
Οἱ δὲ ταρχωδέστεροι ἂν στάσεις ἐπεγείρουν,
περιοδεύων, ἔτρωνεν ἐκείνους δέκα δέκα.

Τρόμος καὶ φόβος τὸν ὕγρον κατεῖχε τόρρα τύπον.
Οἱ πελαργοὶ δὲν παίζουσαν οὐδὲ πολυκοιμῶνται.
Οἱ βράτχοι ἐστέναζον κρυφῶς, κ' ἐσιώπων,
καὶ ἤρχισαν τὸν κόπανον νὰ συγνοενθυμῶνται.

Καὶ πρὸς τὸν Δί' ἀνέκραξαν. «Ὡ Ζεὺς κεραυνοπλήχτα,
«ὅν θέλομεν τὸν πελαργόν' πέρα πολὺ κινεῖται.»
Ἄλλ' ἀγαμῶμενος ὃ Ζεὺς τοῖς εἶπε: «Καλὴν νύκτα!
«Ἄλλοτε πρῶτον ἀκέπτεσθε, καὶ ἔπειτα ζητεῖτε.»¹

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

* Στοιχηματίζω ὅτι ἂν αὖριον ὃ Διευθυν-
τῆς τῆς Ἀστυνομίας ἀπαγορεύσῃ εἰς τοὺς πο-
λίτας νὰ περιπατῶσι μὲ τὰ τέσσαρα εἰς τὰς ὁ-
δοὺς, θὰ εὐφρεθῶσιν ἄνθρωποι, οὔτινες θὰ ἀντι-
σταθῶσιν εἰς τὴν ἀυθαίρετον ταύτην διαταγὴν,
θὰ τὴν παραβῶσι πλήρεις ἐνθουσιασμοῦ καὶ ἐν
ἀνάγκῃ καὶ θὰ φονευθῶσι. (Ἀλφόνσος Κάρρ).

* Μοῦ εἶπαν: Μὴ 'ς τὴν ποίησι πλέξης καὶ σὺ στεράνι,
Ἄφου σὲ ἄνηθ' ἀμάραντα τὸ χέρι σου δὲν φθάνει.
Μοῦ εἶπνε: Καλῆτερα κρύφου βαθεῖα 'ς τὰ σκότη,
Παρὰ νὰ ἦται ὑπερῶς κί' ἄλλοι νὰ ἦναι πρῶτοι.
Εἶπα κ' ἐγώ: Ὁ Δούναβις τόσα βασιλεία βρέχει,
Κί' ὅπου περᾶ τὸ βεθμά του ἀφίνει τ' ὄνομά του.
Πλὴν τὸ ποτάμι τὸ μικρὸ, ποῦ 'ς τὸ λαγκάδι τρέχει,
Κί' ἀνώθυμο κατακυκλᾷ τὰ ταπεινὰ νερά του,
Κί' αὐτὸ δὲν εἶναι περιττὸ καὶ ἀσκοπο 'ς τὴ φύσι,
Ἄν 'ς τὴ στενὴ του λαγκάδι ἄλιγους ἄγρους ποτίσῃ!
(Δημητρίος Βικέλας).

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

¹ Ὀρη τῆς Ἀττικῆς.

Τῶν ὀρέων ἀρχὴ εἶνε ὃ χωρίζων τὰ ὄρια τῆς
Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας Κιθαιρῶν, ἀπὸ τοῦ βα-

Λ. Α. Ρ. Ἱεροκράτης.

σιλέως τῶν Πλαταιέων ἐπονομασθεῖς, οὔτινος ἡ
ὑψηλοτέρα κορυφὴ καλεῖται Ἐλιάρεια, ὑψόμε-
νος ἀπότομος περὶ τοὺς 4,000 πόδας, κρημνώ-
δης καὶ πετροῦδης, γνωστὸς ἐκ τῶν περὶ θήρας
τοῦ Λέοντος, τοῦ Ἀκαταίωτος καὶ τοῦ Οἰδίποδος
μύθων. Σπουδαίως δὲ διαφέρει τὸ ὄρος τοῦτο
τοῦ γείτονος αὐτοῦ Ἐλικῶνος· τοῦτον μὲν δμα-
λὸν καὶ εὐδατον παρεσκευάσεν ἡ φύσις ἀγαπη-
τὸν ἐνδικίτημα τῶν ἀβρῶν Μουσῶν, ἐκεῖνου δὲ,
ἔπερ ἀντελάλει δεινὴν ἀνοσίου παιδοκτονίας ἀ-
πόπειραν, δι' ἣν δεινῶς ἐτιμωρήθη ὁ παιδοκτά-
νος πατὴρ καὶ ἡ συνένοχος μήτηρ, δὲν ἠδύναντο
καταλληλοτέρου τεμένους νὰ τύχουσιν αἱ Ἐριν-
νυδες. Μία καὶ μόνη στενωπὸς ὑπάρχει ἐπὶ τοῦ
ὄρους τούτου, αἱ τρεῖς ἢ ὄρους κεφαλαὶ (νῦν:
Γυφτόκαστρον).

Μετὰ τὸν Κιθαιρῶνα εἰσελαύνει εἰς τὸ ἀνατο-
λικὸν τῆς χώρας ἄλυσις ἀδιαβάτων ἀποκρή-
μνων πετρῶν· εἶνε ἡ Πάρνηθ (καὶ ὄχι ὃ Πάρ-
νης), ἰσοῦψῆς τῷ Κιθαιρῶνι (νῦν Ὀζύρι), ἐφ' ἧς
ἔκειτο τὸ ὄνομαστὸν φρούριον τῆς Φυλῆς, οὔτι-
νος σώζονται ἔτι ἱκανὰ εἰρείπια. Διήκει δὲ τὸ
ὄρος τοῦτο μέχρι τῆς Ῥαμνοῦντος. Ἐπὶ τῆς
κορυφῆς αὐτοῦ ἔκειτο τὸ ἄγαλμα καὶ βωμὸς
Παρθενίου Διὸς, ὁπόθεν ἐνόμιζον ὅτι δύνανται
νὰ προλέγῃσι τὸν μέλλοντα καιρὸν.

Ἐβραν τῆς Πάρνηθος ὑψοῦται ὃ Βριλησσός ἢ
τὸ Πεντελικὸν ὄρος (Πεντέλη), πλούσιον λατο-
μεῖον λευκοῦ μαρμάρου.

Τούτῳ ἀκολουθεῖ πρὸς Ν. ὃ Ὑμηττός (Τρε-
λός), 3,000 πόδας ὑψηλός, ἐφ' οὗ θάλλει πορφυ-
ροῦς ὃ εὐάδης θύμος καὶ ἄφθονον καὶ καθαρὸν
ἀποταμειεῖ ἡ ἐργάτις μέλισσα τὸν καρπὸν τῆς
φιλοπόνου ἐργασίας αὐτῆς, τὸ διάσημον τοῦ Ὑ-
μηττοῦ μέλι. Τὸ νότιον τούτου μέρος καλεῖται
ἀνυδροσ ἢ μικρὸς Ὑμηττός (Μαυροβοῦνι) καὶ
περατοῦται εἰς τὸ ἀκρωτήριον Ζωστήρα. Ὁλο-
πόρφυρον φαίνεται τὸ ὄρος τοῦτο κατὰ τὴν δύ-
σιν τοῦ ἡλίου ἕνεκα τοῦ θύμου, δεινῶς οὕτως
ἀντιτιθέμενον πρὸς τοὺς ἀποτόμους τοῦ Πάρνη-
θος βράχους καὶ τὰς ὑλώδεις τοῦ Πεντελικοῦ
κορυφῆς.

Μεσημβρινώτερον δὲ τῆς Πάρνηθος προβάλλει
πρὸς τὴν θάλασσαν καὶ, καταδύμενον ἐν αὐτῇ,
ἔνθα τὸ ἀκρωτήριον Ἀμφιάλη, ἀναφαίνεται ἐπὶ
τῆς ἀντίπερα παραλίας τῆς νήσου Σαλαμίως,
ὄρος ὄνομαστὸν, ἐφ' οὗ βάρβαρος ἡγεμῶν, τῆς
ὑποδουλώσεως τῆς Ἑλλάδος ἐπιθυμήσας, ἐκά-
θησεν ἵνα ἴδῃ τοὺς αὐτοῦ στρατιώτας ἀνδρα-
γαθοῦντας, ἀλλ' εἶδεν αὐτοὺς δεινοπαθοῦντας·
εἶνε ὃ Αἰγάλεως καὶ ἐπ' αὐτοῦ κάθηται ὃ Ξέρ-
ξης, καὶ ἐμμανῆς ἰδὼν τοὺς στόλους αὐτοῦ κα-
ταποντιζομένους ὑπὸ δρακῶς ἐλληνικῶν πλοίων,
τοὺς δὲ βαρβάρους ὑπηκόους του κηδευομένους
ὑπὸ τῶν κυμάτων τοῦ Ἐλευσίνιου κόλπου, ἀ-
πῆλθε ταπεινὸς καὶ ἄσημος, διδαχθεὶς τὸ δί-
δαγμα, ἔπερο: Ἕλληνας τασάκις ἐδίδαξαν τοὺς